

Asia: VN/33734/2023

Valtion asuntorahaston lakkauttaminen ja valtion tukeman asuntotuotannon takausmaksut

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Kuntaliiton lausunto

Hallitus linjasi talouspoliittisessa ministerivaliokunnassa kesäkuussa 2024 valtion asuntorahaston lakkauttamisesta. Luonnos esitykseksi on nyt lausunnolla.

Asuntorahaston lakkauttamisen suorat vaikutukset kohdistuisivat ennen kaikkea MAL-kaupunkiseutujen vuokrataloyhtiöihin. Epävarmuus rahoituksesta ja investointisuunnitelmien muutokset heikentäisivät yhtiöiden taloudellista asemaa ja sen myötä niiden palvelutuotantoa.

Kuntaliitto katsoo, että päätösperäisesti ei tulisi heikentää vuokrataloyhtiöiden jo monista epävarmuuksista kuormittunutta toimintaympäristöä.

Valtion asuntorahasto on instituutio, joka on taannut perustan valtion tukeman asuntotuotannon rahoitukselle vuodesta 1990. Kuten esityksessä todetaan, asuntorahastosta luopuminen merkitsisi suurta periaatteellista muutosta tavassa, jolla julkinen valta toteuttaa perustuslain 19 § annettua tehtävää.

Rahaston ja voittoa tavoittelemattoman vuokraustoiminnan roolit ovat eläneet ajassa. Rahaston kautta toteutetut asumisen tuet ovat muuntuneet vuosikymmenten kuluessa. 2000-luvun alussa käynnistettiin investointiavustus erityisryhmille. 2010-luvulla valtiontuki keskitettiin MAL-kaupunkiseuduille ja ohjaus kytkettiin MAL-sopimuksiin.

Tällä hallituskaudella investointiavustusmääräraha on leikattu marginaaliseksi ja MAL-sopimuksen ohjaavasta roolista on luovuttu. Itse instituution lakkauttaminen on kuitenkin rakenteellisempi kysymys ja toteutuessaan purkaisi instituutioiden välisen työnjaon, johon asuntopolitiikan pitkä linja perustuu.

Voittoa tavoittelematon vuokraustoiminta on instituutio, jonka kaupungit poikkeuksetta näkevät keskeisenä asuntopolitiikkansa välineenä. Esitys rahaston lakkauttamisesta tukee hallituksen pyrkimystä supistaa voittoa tavoittelemattoman vuokra-asuntokannan osuutta asuntotarjonnassa. Tavoite ei saa tukea kasvukaupunkien strategioista.

Rahaston lakkauttamispäätöksen yhteydessä tulisi rakentaa uskottava suunnitelma rahoituskäytännöksi, johon mahtuisivat samanaikaisesti kasvukaupunkien keskeisimmät pyrkimykset, voittoa tavoittelemattomat vuokrataloyhtiöt ja hallituspoliittiset tavoitteet. Tähän ei esitetty luonnos yllä. Kuntaliitto katsoo, että rahaston lakkauttaminen on ennenaikaista ilman suunnitelmaa valtion rahoituksen turvaamisesta.

Kuntaliitto ei kannata takausmaksun käyttöönottoa.

Laura Hassi
Suomen Kuntaliitto